

Kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuuden toimintasuunnitelma 2023

Kuvaus toiminnasta

Kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuuden tavoitteena on toteuttaa korkeatasoisia ja laadukkaita kasvatusta- ja opetuspalveluja kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian sekä pormestariohjelman mukaisesti. Laadukkaan kasvatuksen perustana on henkilöstö, joten sen osaamista vahvistetaan ja osaamisen kehittämiseen kohdennetaan resursseja.

Varhaiskasvatusta järjestetään kaupungin omissa päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja avoimena varhaiskasvatustoimintana. Kaupungin ohjaamaa ja valvomaan yksityistä varhaiskasvatusta hankitaan pääsääntöisesti palvelusetelillä. Yksityiset palveluntuottajat tuottavat päiväkotihoidon, ryhmäperhepäivähoidon, perhepäivähoidon sekä leikkitoimintaa. Esiopetusta järjestetään päiväkodeissa ja kouluissa. Esiopetusta ostetaan myös yksityisiltä palveluntuottajilta.

Perusopetusta järjestetään perusopetuslain ja opetussuunnitelman mukaisesti oppivelvollisille. Turun kaupungissa on erikoisluokkatoimintaa mm. kielissä, matematiikassa, liikunnassa, musiikissa ja kuvataiteessa.

Perusopetuksen järjestämisessä keskeistä on ollut lähikouluperiaatteen toteutuminen, joka näkyy esimerkiksi uusien koulurakennusten sijoittamisessa asuinalueille. Tämä vähentää merkittävästi koulukuljetusten määrää ja vaikuttaa osaltaan lasten ja nuorten hyvinvointiin.

Lukiokoulutusta järjestetään lukiolain ja opetussuunnitelman mukaisesti. Lukiokoulutusta annetaan suomenkielisenä Turun kaupungin viidessä päivälukiassa sekä Turun iltalukiassa, ruotsinkielisenä Katedralskolan i Åbossa ja englanninkielisenä Turun kansainvälisessä koulussa. Erityinen koulutustehtävä Turun lukiolla on Kerttulin lukiossa (urheilu- ja ICT-linjat), Puolalanmäen lukiossa (musiikkilinjat), Turun klassillisessa lukiossa (ilmaisulinjat) ja Turun Suomalaisen Yhteiskoulun lukiossa (meri- ja luonnontiedelinjat) sekä lisäksi Turun Normaalikoulussa (IB-linjat).

Ammatillinen koulutus tarjoaa perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkintokoulutusta sekä niiden osia ja muuta koulutusta suomeksi. Ruotsiksi tarjotaan kahta perustutkintokoulutusta. Lisäksi ammatillinen koulutus tarjoaa tutkintoon valmentavaa koulutusta, aikuisten perusopetusta ja vankilaopetusta. Yhteistyössä Axxellin kanssa toteutetaan ruotsinkielistä lähihoitajakoulutusta sekä urheilupuisto Vierumäki Oy:n kanssa liikuntaneuvokoulutusta. Palvelualue on myös seudun suurin oppisopimuskoulutusten solmija.

Turun työväenopistoissa tarjotaan vapaan sivistystyön lain mukaisesti opetusta suomeksi ja muilla kielillä Turun suomenkielisessä työväenopistossa ja Åbo svenska arbetarintitutissa ruotsin kielellä.

Turussa toimii lisäksi muita koulutuksen järjestäjiä, jotka tarjoavat perusopetusta tai toisen asteen opetusta ja osaltaan tukevat kaupungin koulutustehtävää. Yhteistyö turkulaisten korkeakoulujen kanssa on tiivistä.

Toimintaympäristön muutokset

Toimintaa rahoitetaan kaupungin omin varoin ja valtionosuuksilla. Taloudellisten resurssien riittävyden ja kohdentamisen lisäksi haasteina kasvatusta- ja opetuspalveluja järjestettäessä ovat kaupunginosien eriarvoistuminen ja väestörakenteen muutos. Lisäksi kaupungin asukasluku kasvaa noin 1500 asukkaalla vuodessa. Tämä lisää kasvatuksen ja opetuksen palveluiden kysyntää oppilas- ja opiskelijamäärien kasvaessa niin perusopetuksessa kuin myös toisella asteella. Ammatillisen koulutuksen kysyntään vaikuttavat työllisyystilanne ja Turun kaupungin työllisyyden kuntakokeiluun osallistuminen.

Turkuun on laadittu Osaamisen visio, jossa katsotaan vuoteen 2040: millaista osaamista tulevaisuudessa tarvitaan? Turku on ensimmäinen suomalainen kaupunki, joka miettii osaamisen kehittämistä tässä mittakaavassa. Visiosta on rakennettu yksi kaupungin kärkihankkeista - Osaamisen kärkihanke - ja sen toteuttaminen on osa pormestariohjelmasta. Turku käynnisti Osaamisen kärkihankkeen, koska alueen osaamista halutaan vankistaa ja vahvistaa, saada olemassa oleva osaamispotentiaali täysimittaisesti hyödynnettyä sekä samalla parantaa kaupungin reagointikykyä työmarkkinoiden ja elinkeinoelämän tarpeisiin.

1.8.2021 voimaan tullut oppivelvollisuuden laajentuminen ja maksuton toinen aste lisäävät merkittävästi palvelukokonaisuuden vastuita ja velvollisuuksia kuin myös resurssitarvetta.

Hyvinvoinnin sekä kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuuksissa selvitetiin syksyn 2021 aikana syntyneen hoito- ja palveluvelan sekä oppimisvajeiden määrää. Näiden selvitysten pohjalta rakennettiin vuoden 2022 aikana toimintasuunnitelmat velan ja vajeiden kiinni kuromiseen. Toimintasuunnitelmissa huomioidaan yhteistyö hyvinvoinnin, kasvatuksen ja opetuksen sekä vapaa-ajan palvelukokonaisuuksien välillä. Oppilas- ja opiskelijahuoltopalveluiden sekä oppilas- ja opiskeluterveydenhuoltopalveluiden toimivuuden turvaamiseksi käynnistettiin vuonna 2022 ns. SiSote-yhteistyö, jota koordinoivassa työryhmässä on edustus sekä hyvinvoinnin että kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuuksista. Tämä työ on pohjana vuonna 2023 perhekeskustoiminnan käynnistämiseksi sekä hyvinvointialueen kanssa tehtävälle yhteistyölle.

Kuraattoritoiminta siirtyy vuoden 2023 alusta hyvinvointialueille, joten Turussa tehtiin päätös siirtää kuraattoripalvelut jo vuoden 2022 alusta kaupungin hyvinvointipalveluihin, jossa muut oppilas- ja opiskelijahuoltopalvelut sekä oppilas- ja opiskeluterveydenhuoltopalvelut jo ovat.

Oppilaitoksia ja päiväkoteja peruskorjataan laajasti. Peruskorjauksilla ja niiden mahdollisilla väistöratkaisulla on merkittävä kustannuksia nostava vaikutus palvelukokonaisuudelle. Lukuvoimien 2022-2023 ja 2023-2024 aikana poikkeuksellisen moni koulu tai päiväkotijoutuu toimimaan väistötiloissa. Toimivien tilojen puute ja jatkuva korjaustarve vaikuttaa koko toimialalla, varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Puutteelliset tilat vaikeuttavat sujuvan arjen ja osittain myös onnistuneen opetuksen toteuttamista. Uuden TAITO-kampuksen varsinaisen hankesuunnittelu käynnistyy vuoden 2023 alussa. Kampuksen toimintojen suunnittelu tehdään yhteistyössä koulutusyksiköiden ja yhteisten palveluiden kanssa.

Kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuus sekä erityisesti ammatillinen koulutus tekee tiivistä koulutus- ja oppimisympäristöyhteistyötä alueen yritysten kanssa. Kyseistä koulutusta varten osoitettu rahoitus on osoitettava kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuudelle.

Varhaiskasvatuksessa on merkittävä pula opettajista, joka vaikeuttaa perustehtävän toteuttamista. Tämä ongelma on valtakunnallinen.

Kansainvälisyys otetaan huomioon koko palvelukokonaisuudessa: varhaiskasvatuksen kielirikasteisuutta lisätään, kansainvälisen koulun laajentaminen käynnistetään, Turussa on laadittu uusi, laajennettu kieliohjelma perusopetukselle ja lukiokoulutukselle. A1-kielen (englanti, saksa, ranska, venäjä, ruotsi) opetus aloitetaan jo perusopetuksen ensimmäisellä luokalla. Turun ammatti-instituutti on hakenut vuonna 2022 kolmeen tutkintoon englanninkielisiä järjestämislupia, jotta koulutus vastaisi entistä paremmin vieraskielisten koulutustarpeisiin. Myös muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvien määrä on edelleen kasvussa.

Digitaalisen opetuksen laajentaminen vaatii edelleenkin uusia investointeja uudelaisiin tiloihin, laitteisiin ja opettajien koulutukseen. Samoin kasvatuksen ja opetuksen tietojärjestelmiä kehitetään voimakkaasti muiden suurten kaupunkien kanssa, ja Turku on mukana sekä DigiOne- että eVaka-hankkeissa.

Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Kaupungin johtamisjärjestelmän muutos ”Pormestarien Turku” -malliin vuonna 2021 on vaikuttanut kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuuden kehittämissuunnitelmaan ja painopisteisiin. Strategiset tavoitteet on nyt linkitetty Pormestariohjelman linjauksiin. Samoin vuoden 2022 alussa hyväksytyssä kaupunki-strategiassa on kasvatusta ja opetusta koskevia tavoitteita. Tavoitteena on, että kaupunki siirtyy vahvemmin ihmiskeskeiseen ja ilmiökeskeiseen palveluiden kehittämiseen ja tuottamiseen. Vuonna 2022 on käynnistynyt nuorten palveluiden kokonaisuuden kehittäminen ja tämä työ jatkuu vuonna 2023.

Kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuuden kehittämisen painopisteenä jatkuu edelleen hyvinvointi ja sen tukeminen koskien niin lapsia ja nuoria kuin myös opetus- ja ohjaushenkilöstöä kaikilla palvelualueilla. Lisäksi palvelukokonaisuuden kehittämissuunnitelmaa ohjaa Pormestariohjelmasta tulevat tavoitteet ja Osaamisen kärkihankkeen kärjet ja teemat. Palvelualueet ottavat myös omassa palvelusuunnitelmassaan ja toimintansa suunnittelussa huomioon nämä teemat.

Osaamisen kärkihankkeen keskeisin tavoite on luoda Turkuun erilaisia osaamisen kehittämisen kärkiä ja kampuksia: Tieteen ja tekniikan kampus, Kulttuurin kampus sekä Hyvinvoinnin kampus. Näissä keskittymissä opetusta kehitetään yhdessä korkeakoulujen sekä työelämän kanssa esim. yhteisten oppimisympäristöjen ja opetuskokonaisuuksien kautta. Tavoitteena on Turun kehittäminen kansallisesti ja kansainvälisesti vetovoimaisena ja pitovoimaisena opiskelu- ja korkeakoulukaupunkina.

Oman henkilöstön hyvinvointia, pedagogista osaamista, tieto- ja viestintätekniikan valmiuksia sekä työelämäyhteyksiä vahvistetaan kaikilla palvelualueilla ja henkilöstöä tuetaan omaehtoiseen oman osaamisensa kartuttamiseen. Samalla kehitetään oppimisympäristöjä ottamalla huomioon opetuksen ja

varhaiskasvatuksen digitalisaation mukana tuomat uudistukset sekä opetussuunnitelmista nousevat toimintakulttuurin muutokset ja kehittämistarpeet. Lisäksi kehittämissyhteistyötä tehdään tiiviisti eri sidosryhmien kanssa paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

Kaikilla palvelualueilla tavoitteena on tarjota vieraskielisille oppijoille riittävästi oikeanlaisia suomen ja ruotsin kielen opintomahdollisuuksia, mikä osaltaan tukee maahanmuuttajien kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Opetuksen tueksi kehitetään erilaisia ohjaus- ja tukipalveluita, jotta oppiminen ja kotoutuminen mahdollistuvat.

Kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuus vahvistaa niin lasten ja nuorten kuin myös oman henkilöstönsä kansainvälisyyttä ja monikulttuurisuutta tarjoamalla omista oppilaitoksissaan mahdollisimman laajan kielivalikoiman, lisäämällä kielikylyp- ja kielirikasteista opetusta ja kasvatusta sekä tukemalla koulujen globaallikasvatusta.

Yksinäisyyden vähentäminen, kiusaamisen ehkäiseminen sekä lasten ja nuorten osallisuuden lisääminen ovat keskiössä kaikilla palvelualueilla. Koska varhaiskasvatus ja koulu eivät yksin pysty vastaamaan kaikkiin lasten, nuorten ja heidän perheidensä tuen tarpeisiin, yhteistyötä hyvinvointialueen sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa tiivistetään entisestään. Samalla hyödynnetään eri tietovarastoista saatavaa tietoa. Tavoitteena on kehittää palveluita alueellisesti, jotta tarvittava tuki olisi helposti saatavissa.

Kotien kanssa tehtävä yhteistyö on osa perustyötä sekä varhaiskasvatuksessa että kaikilla kouluasteilla ja sitä edistetään kaikin mahdollisin keinoin.

Erityisesti tarvetta alueella on tekniikan alan osaajista, ja yhtenä strategisena painopisteenä on STEAMTurku -toimenpiteiden juurruttaminen ja edelleen kehittäminen. STEAMTurun tavoitteena on lisätä lasten ja nuorten kiinnostusta matematiikan ja luonnontieteiden oppimiseen. STEAMTurku toteutetaan kaikilla kouluasteilla.

Turku on maailmanlaajuisesti ilmastopolitiikan edelläkävijä. Kestävän ilmaston ja energian toimintasuunnitelma (kv 11.6.2018 § 142) ohjaa kaupunkikonsernin toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja varautumiseksi. Kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuus toteuttaa omassa toiminnassaan ilmastosuunnitelman tavoitteita ja luo valmiuksia kestäväan elämäntapaan ja vähähiiliseen talouteen. Nämä tavoitteet tullaan entistä enemmän ottamaan huomioon opetuksessa ja erilaisten oppimisympäristöjen käytössä sekä uusien rakennusten suunnittelussa ja vanhojen korjauksissa. Lisäksi kasvatus ja opetus on sitoutunut Agenda 2030 toteuttamiseen ja yhteiskuntasitomukseen 2050.

Toiminnan tavoitteet**Talousarviolausekkeet**

Lautakunta	Talousarviolauseke (tulevat kh-käsittelyyn mennessä)
Kasvatus- ja opetuslautakunta	
Kasvatus- ja opetuslautakunta	
Kasvatus- ja opetuslautakunta	
Kasvatus- ja opetuslautakunta	
Kasvatus- ja opetuslautakunta	
Kasvatus- ja opetuslautakunta	
Kasvatus- ja opetuslautakunta	
Kasvatus- ja opetuslautakunta	
Kasvatus- ja opetuslautakunta	
Kasvatus- ja opetuslautakunta	
Kasvatus- ja opetuslautakunta	
Kasvatus- ja opetuslautakunta	
Kasvatus- ja opetuslautakunta	
Kasvatus- ja opetuslautakunta	

Pormestariohjelman toimenpiteet**Teema: Hyvinvoinnin edistäminen ja palveluiden kehittäminen – Hyvinvoiva Turku**

Nro	Tavoite	Talousarvio 2023 (tulevat kh-käsittelyyn mennessä)
23	Laajennetaan peruskoulun erikoisluokkatoimintaa. Lisätään kielpainotteisen varhaiskasvatuksen tarjontaa.	
24	Selvitetään varhaiskasvatushenkilöstön mahdollisuudet täydennyskoulutukseen.	
25	Turku on Suomen paras toisen asteen kouluttaja. Jokainen nuori valmistuu vähintään 2. asteen tutkintoon. Selvitetään lukiokoulutuksen laajentamista, jotta entistä useammalla turkulaisnuorella on mahdollisuus lukiopintoihin Turussa.	
26	Työskennellään tinkimättä turvallisen koulunkäynnin eteen mm. ehkäisten koulukiusaamista ja -väkivaltaa.	
27	Vahvistetaan oppilaiden oppimisen tukea ja oppilashuoltoa. Huolehditaan ns. positiivisen diskriminaation rahoituksesta tavoitellen jatko-opinnot mahdollistavan kielitaidon oppimista kaikille. Vahvistetaan vanhempien ja oppilaiden osallisuutta koulupolkuun.	

Pormestarinennettelyssä hyväksytyt talousarviomuutokset menoihin ja tuloihin (tiedot päivittyvät myöhemmin talousarvioneuvottelujen edetessä)**Vaikutus käyttötalouteen**

Lautakunta	Lauseke	Talousarvio 2023	Taloussuunnitelma 2024	Taloussuunnitelma 2025	Taloussuunnitelma 2026
Kasvatus- ja opetuslautakunta	Sote-uudistuksen aiheuttamat muutokset koulukuraattorien osalta suunnitelmavuosiin 2023-2025 (menojen vähennys)	-1 352 424	-1 365 948	-1 379 608	

Käyttötalouden ja investointien määrärahat ja tuloerät, 1 000 € (tiedot päivittyvät myöhemmin talousarvioneuvottelujen edetessä)

Kasvatus- ja opetuslautakunta

Käyttötalousoosa

Tunnusluku	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 muutoksin	Talousarvio 2023	Talou- suunni- telma 2024	Talou- suunni- telma 2025	Talou- suunni- telma 2026
Toimintatulot	21 967	23 323	23 556	23 791	24 027	
Valmistus omaan käyttöön	20 064					
Toimintamenot	344 652	347 261	349 381	352 875	356 369	
Toimintakate	-322 666	-323 939	-325 825	-329 084	-332 342	
Muutos-%		1,2 %	0,6 %	1,0 %	1,0 %	

Investointiosa

Tunnusluku	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 muutoksin	Talousarvio 2023	Talou- suunni- telma 2024	Talou- suunni- telma 2025	Talou- suunni- telma 2026
Investointimenot	3 516	2 230	3 500	3 940	10 195	
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet						
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutus- tulot	0	0	0	0	0	
NETTO	-3 516	-2 230	-3 500	-3 940	-10 195	
Muutos-%		-62,9 %	57,0 %	12,6 %	158,8 %	